

История ОГШАГ

Piñonpululu Piñonpululu li. Piñonpululu.

Copyright © 2008 by SAGE Publications.

卷之三

ОБРЕД. 27 ЗАКРЫУ 1841

ԿԱՍՏԱՆԴՐԱԼՎՈԼԴԻ

17 *Chubu*:

**Բարձրագոյն Դաւաշը հետապոյ յայտաբառու
թիւնը հրառութակեց Առաջ, լին վերջնն անցքերուն
վրայու ։**

“Մօտ տաենք եղած խւովութիւններուն՝ Աիշե, Եկաբովյացին և անոնց շքշոկոյ նահանդներուն մէջ, քանի մը անխռոչութեազ բրիտաննեամեկ պատճառ եղած են, որոնք գոյն ըլլով իրմանց հանգըստութեանը վրայ՝ ասպատամութեան զրոշակը բացին անմոռութեալը. արւին դպրունք գործելի և բարբարական գործքերու, ու իրենց յանցաւը ընթացքովը և մոռքելնուն կուրութեամուլը՝ մինչև անդամ տաճիկները և պատւաւոր հպատակները յիշեալ նահանքներուն՝ չորտացար սպաննեցին, ու սկսան ասպատակութիւն ընել Ճնոտպարհերուն վրայ, ան կողմի քաղցրներուն մէկողմէկու հայտ ունեցած հաղորդակցութիւնը խափանել, Աիշե քերդին վրայ յարձըկվելու ջանք ընել. Վիրջատիչ ալ աւելի ազատութեամբ գլուխ ունելու համար ասպատամութիւնը իրմանց բոլոր ընսանդիքը գելը բառու կողմբ խրկեցին:

“Երբոր Տէլութիան հաւասարվիմ հպատակները
առ անդութ գործքերուն վրայով դանդառ գրեցին
կոստանդնուպօլիս, Տարձբաղդյան Վառը խելօն Հոգ
տանելով յիշեալ անկարգութեան առաջքը առնե
լու համար, քանի մը գործակոլներ իր կողից ան կող
մերը, որպես զի բոլոր անցքերուն վրայով աղեկ
քննութիւն մը ընեն, ու ապատամիները զբանաց
ու համոզեն, խօսք տալով անոնց ոք Տարձբաղդյան
Արանը իմացընեն ի՞նչ բազոք ոք ունին նէ իրաւուն
ովլ, ոք ան ալ հարկաւոր եղած հասմանները ոն
միջապես խրկէ հն, ոք իրենց հանդպառութիւնը
պահով մնայ:

“Բայց ապստահընելը ամենեւին ականջ չի դնել
ով ասանկ հայրական խրաններու , բրգունի Դրաւ-
ը կողմէն խրկըված պաշտօնատէլնէլը բռնեցին
զդթաներով կատէցին բանտը զբին ու խիստ ան-
ըլթութեամբ վարիեցան անենոց հատ :

“Աս պատճեռով Հարկ եղաւ որ Օսմաննեան Տէ-
ռութիւնը գունդ մը Ելբանցի զօքք խրկէ այն նա-
հնակը, բարեկարգութիւնը վերաբեր հաստակելու
համար, որովհետեւ ժամանեակ չի կատ կանձնուուր
օքք խրկելու, ու ցաւալի զիսպատճեւն ալ օք
սա օքէ կը շատակեն ան իշխուար :

"Յիշեալ քալիքներուն կառավարիչները ուրիշ

միտք չունեին բայց միայն ապստամբներուն վրայ
յարձակիլ ու պատժել զանոնք . թէպէտ Վլագանու-
ցի զօրքերուն ալ առ հրամանը տըրլուծ էր , բայց
դոհ չեղան ասով , որովհետեւ առանկ չափաւորու-
թիւնը իրենց սովորութեանը գլխովին հակառակ է .
ուստի իրենց խոռովաշեր բնութեամբը և սովորական
անկըթութեամբը յանդգնեցան Ահաւիառ Վլագային
կամացը ներհակ , գեղիլուն կրակ տալ , տները կո-
ղապետել , բնակիչները գերի ընել , և վերջապէս
շատ անոթութեաներ պահեւ :

Համապատասխան գործեւթիւնները եւ Ահշափառ
առաջնական ականջը հասան՝ ստատիկ ցաւելով ան
խեղճերուն քաշած թշուառաւթեանը վրայ, թէ
պէտ և ասլուամբները պատճել հարկուոր է ամման
տեղ, մասնաւանդ օրէնքներու և բարչեկթութեան
դէմ եզած չարագործութիւնները, այսու ամենայնքիւ
հրաման ըրաւ որ այն յանդաւորները պատճ ըլլին :

“Վարուամքները յաղթթռեւէլին ետքը Վարիանու
պօլի կառավարիչ Խառջուալ փաշային հրաման եղաւ
որ աս գործը բոլորավն վէրջացընելու հոգ տանի,
դղու շամասլով որ նորէն արիւնչեղութիւն մը ըրլաց.
արքունական Գրամք կողմանէ ալ պաշտօնատէր մը
խրկըւեցու յատիսալու ող երթայ աղասութիւն

առայ Ըլքանասացիներուն բանած բոլոր գերիներուն :
« Բայց քանի մի չպատմիս մարդիկ անանկ համը
բաւ հանեցին թէ այս ապստամբութեան պատճառը՝
ան կողմի կառավարիները եղան, բանութեամբ ու
անիրաւութեամք վարպելով ժողովուրդին հետ ։ առաջ
կայն արքունական Դուռը տնաշառ քննութիւն մը
ընել տալով՝ իմացւեցաւ, որ գլխովն սուտ է, այն
համբաւը ։ ու ինչ որ վերը յիշատակեցինք անիրաւ
է առ ազնուկներուն իսկ պատճառը, այսինքն նոյն
հպատակներուն (բայցաներուն) ըլած անկարգու-
թիւնները, որոնք կը յուսացին թէ բոլը քրիստոն-
էանները՝ ի դութ կը շարժեն, չորս գին թղթեր հը-
տառաբակելով զերինք արգարացընելու, կը զբա-
կաններ գտնալու, ու իրենց չար զիտաւորութիւնը
լի դորժ դնելու համար : Հաստ մեծ փոյթ մը ցը-
շուցին, աս մոտքով սուստումուտ թղթեր շարադրե-
լու, որոնք գլխովն հակառակ են եղած անցքի-
ուն :

“Բայց զիցուք թէ քաղաքական կառավարիչները անիրաւութիւնը կամ հարստահարութիւնը ըստած էն, պէտք էր որ ժողովուրդը՝ բարձրադրյան գրադարանուցաները լիր բողոքը, և ո՞չ թէ առասում է՞ն այս էր անոնց պարտաւորութիւնը, որն որ չի առարելէն ետքը՝ խակոյն ապահովենան, և ո՞չ է միայն կառավարիչներուն վրայ յարձրելիքն էնքուլ, բայց տոմածիկ և բարա անահինեռուն մաս ու .

ու սկսան դարձել է կողապտել և յետին թշուառութեան մջջ ձգել բոլոր երկիրը : Միթէ այս զործը հպատակութեան հակառակ չէ մի :

“ Կիւլսանայի խաղդի-Շէրիֆը անժըխտելի ապացոց մին է , որով Կորին Ահաբառութիւնը ապացոյական գահը նաև լէն ՚ի վեր ջանք կընէ , որ որով իր հպատակները թէ՝ աղքատ և թէ՝ հարուստ հասարակապէս հանգիստ վիճակի մը մէջ ըլլան , ու օր ըստ օրէ էկիւնայ իրենց անզովրութիւնը : Վա երև էլի օրինադրութեան հիմնական խարսխիսխը՝ Օսմանեան Տէրութեանը բոլոր հպատակներուն , աննոց ընչեցը , ստացուածքներուն և պատւոյն ապահովութեանը համար է : Վայս սրբազն օրէնքները հաւասար են ամմենուն համար : Քաղաքական կառաւ վարիչներէն ով որ յիշեալ օրինադրութեանը ըսկըգունքներուն զէմ կեցաւ , անմիջապէս դատաստան ըլլարով վասն իր յանդկնութեանը պատիժը երես :

“ Ապարի փաշան՝ Նիշու կառավարիքը , քանի մը
անկարգութիւններ ընելով , թէպէտե անոր ընթաց-
քին համար ի՞նչ զանդաս որ զրած էին բայանները ,
քիչ մը չափազանց են , ու շատը սույզ չեն (որն
որ անշուշտ չափամիտ մարզիքները չարած էին ,
հասարակութիւնը գլուխելու համար) իսկըն անոր
դատաստանը տես ըւեցաւ , որովհետեւ քիչ մըյան-
ցանք ուներ նա , յատկապէս Շլքանացի գորքերը չը
դատիւն ու անոնց անկարու գործքերուն սանձ մը
չի դընելուն համար , երբոր ապրատարներուն վրայ
իրկեց դանոնք : Նորին Ահապատութիւնը հանեց
դանիկա իր պաշտօն!ն , հրաման ընելով որ Կոս-
տանիկներու պօլս գոյ ու իրեն ընթացքին արժանաւոր
պատիճը չնդունի : Խամբը փաշան՝ որու արգարա-
սիցութիւնը , և հասարակութեան վրայ ցըցուցած
ուաշտուանութիւնը և խնամքը յայտնի է ամսինուն ,
Ասպրի փաշոյին տեղը անիշնելով՝ սաստիկ պատ-
էկներ խրկըւեցան անոր իր պարտաւորութիւննե-
րը սահմանաւութիւնը և խնամքը յայտնի է ամսինուն ,
Ասպրի փաշոյին տեղը անիշնելով՝ սաստիկ պատ-
էկներ խրկըւեցան անոր իր պարտաւորութիւննե-
րը միշտ օդնութիւն և սահմանաւութիւն գտնան
անիկից՝ հարկաւոր եղած առնենք : Այս պաշտօնա-
ուարին յանձներւոծ է նաև , քննել ու իմանալ ի՞նչ
ուն որ պատճառ եղած է վերջին ապրատարու-
թիւնը :

“Սաստիկ հրամաններ խրկըլած են Տէրութեալը բոլոր կառավարիներուն , որ զգուշութեամբ դաշտունութիւննեն բոյոր քրիստոնեայ հպատակներուն , անվնաս պարհեն անոնց համարմունքը և զատիւը : Աերջապէս Արքին Աեհափառութիւնը կատարեալ է առաջարկութիւնը :

ԱՐԳՎԱՆԻ ԱՐԴՅՈՒՆԱՎԱՐ

տակները պահպանէ ո՞ր և իցէ անխրառոթէնէ և
հարստուհարութէնէ , բաւական սոսոկ խրկնց որ
բաժնը մէկը ըսված գեղի բնակիչներուն , որոնք
չեն կամեցան երբէք ապատալըներուն հետ միաբա-
նիւ , փախարէնը հատուցանելու համար անսնոյ քա-
շած նեղութիւններուն և վնասներուն ։ Ալզանացի
զօրքերէն :

«Ով որ մտադիութեամբ և առանց կողմասի բութեան կարգալրւ ըլլայ վերօյիշեալ մատեառը պաշտպանելը , ապէկ կը համակնայ թէ առ ապօտանիութեանը պատճառ՝ մինակ քանի մը անմիտ և խորվասէր բայ ներ եղան : Օրնը թէեւ առաջուց գիտէին առ գործքին արիտացի հետեւնքնէլը , անանկ ձամբայ մը բռնեցն որ չէ թէ միայն առքունի Դրանը զէմ է , այլ և իրենց բազմանքին ալ գլխովին հակառակ է . ասիէց զառ կիմնան որ անեց ըրած անկարգութիւններուն առաջքը առնըգեց յաւ խոհեմութեամբ և արգութեամբ :

“Ուստի քանի մը եւրոպական օրոպերութիւննեւ
բուն հանած մեստի շուռնջը՝ իբրև թէ Շալմագոյն
Շալմար միտք ունեցած ըլլայ նոյ կարգապերութիւնը
ները մէկ զի ձըդելու, գլխովին անհիմն է : Ա եհա-
փառ Երբային զիտաւորութիւնը իր զրած ը սրեւ,
կարգութիւնները շարունակ առաջ տանելու հա-
մար, հաստատ է ու անջնար է որ փոխուն : Բայց
կը յուսանք որ խելացի ու անկարգնակեր մարդկենն
ըս ամեննեին չեն հաւատ որ հակառակ լուրիքան,
որն որ չըրամիւ անձինք կը հրատարակին :

ΩΠΗΣΙΑΚΗ

27 *{ }m'ni:fus* :

Անցած շաբթը լվան Գոտին խոկան շողենար ը Կիւրիսու վրայով հետեւ ետև լուրջերը բնու :

“Ամսուս 6 ին լուսերէն ետքը քանի մը փոքրիկ
կրիւներ պատահէեցան ոյս կղզիս մեջը զանա-
դան տեղւանիք , բայց միշտ ապատակ չցցները
յաղթըլիեցան . ասոր վրայ գեղերուն մեծ մասը
հարձրագոյն Կըանը Հոգանդեցաւ :

« Վակէց զատ երկու մեծ կուններ ալ պատաշեցան, և ամեն մէկ անգամին 2,000 հօգիս չափ երկու կողմէն մէկմէկու հետ սասավիկ զարնը վեցան, բայց երկու անգամին ալ շատ մարդ ջարդը վեցան Յոյներէն, ու մնացածները հաղիւ թէ կրցան փախչելու ու ապրեցնելու գիրենքը առ կոսորածէն :

“Աբովյանա և Քիամիս կոչված նահանգները
բոլորովին հըսլուտակեցան , ու ամենն կողմի ընալ
կիշեցը օր բառ օրէ կուգամ՝ շամաննեան իշխանու
թեան տակը մոռնալով դէնքերնին վար կը գընեն և
իրենց յանցանքնին թողութիւն կը խնդրեն . ուստի
անհոց ջապանդութեանը փոխարէն անմիջապէս թոյ
զութիւն կընդունին . որովհետեւ աղէկ հասկըցվէ
ցաւ հիմայ , թէ աս խըդճալի գեղացիներուն մեծ
մասը չարաչար խարւած են քանի մը խոռովայսոյզ
մարդիքներէն , որոնք պարզամիտ և տգէտ գեղացին
ները տոք հանելու և ապրաւամբցներու համարկերագ
կերպ խորամանկութիւններով աւտայուցեր են աշ
նոնց թէ՞ չունաստանի պաշտպանութիւնն ընող մեծ
Տէրութիւնները գրով խոսացած են որ ձեւընտու
ըլլան իրենց ապրաւամբութեանը :

«Արդէն սրտառիկութիւնը պատեր պաշտպել
է բոլը ապատամբները . անոնց գլխաւորները միւ-
այն յամաւեալ կեցեր են, կամ մանաւոնք անոնք որ
շափականց գուսողութեամբ լեցւած ըլլալով, ու
ըրտղելով ջաղաղների՝ փախած են Սփագիւյի լեռ-
ներուն վրայ, ուսկից բնաւ կարող չեն վար ի նա-
լու . և շատ չե ըրշէր անոնք ալ հոն տեղ պիտի
զարնըւին . որպէսկեաւ Խաչիք փաշան բաղձարու-
որ առ ապատամբութիւնը բոլորովին վերջացընէ ,
որոշեց որ գլխաւոր ապատամբներուն եղած տեղին
բոլը բաժիքը զօքքով պատիէ, երբոր 2,000 Ըլլանա-
ցիները գալու ըլլան, որոնցով 800 հոգի արդէն հա-
սած են :

“Ամսուս 10 ինչ Տաճկի շողենաւ մը զօրքով լից ցուն, Կատանդնուպօլիսէն Առւսա հասաւ :

“Ա կղզին ալաշարով նուերը իրեք փոքրիկ նու ունեցին ՍՓագիոյի կրթմերը, որոնք գէնքից և պաշարներ բեռնաւորված ապատամենելուն կը տա-

Բայց և արօլիկ շոգենս ւը ԱՌ մեջ ՇԴ պէց իոչ
ված, յանկարծ անանիկ սաստիկ զարնբալիք է վերս
յիշեալ Փօլիւքս անունով շոգենաւելն՝ գիշեր ատեն,
որ քիչ ժամանակի մէջ բոլըռովին ընկղմեց է. Հաւ
դիւ թէ կրցեր են Ճամբորգները և Նաւաստիները
բնդ ամեննը քառասունը հիմնդ հողի, Վանմէ ՇԴ պէց
նաւը անցնիւ ու ազատել զիրենք միայն մէկ Ճամբ
բորդ մը կորաըռեց է, ան ալ անխոհեմութեամբ վար
ի չեց է որ քանի մը կտոր քան ազատէ :

Փօլիւրս շոգենաւը՝ 400 հազար Փուանքէն առելի
կամէլ, գրեթէ նոյնչափ ալ ստակ կար մէջը ճամը
բորբոքելուն ունեցածն ալ մէկ տեղ առնելով։ Ու
պէտե շատ խորունկը իջած է նաևը՝ այսու ամեր
նայնիւ յօյս կուտան թէ ջնարէ ջրին երեսը հանել։

Այս աղետալի գիսպուածը օրինակ կըլլայ ան-
շուշտ որ այսուհետև շղթենաւի նաւապետները խո-
հեմութեամբ վարվին :

Հավը քաղաքի օրագրութեանը մշջ հետեւալ
յօդուածը կը կարդացի :

“Անգղիսկան շոգենաւը Պրիմանիա կոչված
ամսուս Յին Հալի հաստ գաղղից այս դրշակով
Գիշեիք շոգենաւուն տեղը՝ որու կորաբիշուն Յինը
պատճառ եղած էր :

“ Ամեն մարդ զիտէ որ Հայք քաղաքի վաճառականութեան ատեանին զ առ աստանը ուշն որ Եւ Էնի արքայական խորհրդարանին վշտուով Հայ տատլած է, գատապատուց բնդ հանուր բնկերու թիւնց շոգենաւերուն, որ Գիշնիքս նաևուն ամբողջ արձերը անոր տիրոջը այսինքն գտղղւ ոկ մն բնկերու թիւնը հասուցանէ, որու լինու անոր ընդզմալուն պատճառ Պրիթանիան եղած է :

“ Անդղեական ընկերութիւնը՝ յայտնի լրաց իր
միտքը թէ կուզէ աղաստիլ այս գատկէն, ինչպէս օրէն
քըն ալ կպատիրէ, յանցաւոք նուը. և նուով
վարձքը (նաւլունը) կորսցւածին տեղը տաշով։
Ե.յս վՃիռը հրատարակվելէն ետե, որն որ ՚ի գործ
պիտի դըրւէր տասնը հինգ օրվան մէջ, Վ. Հ. Շահ-
լը Կիյլեօնը՝ Գինիքս շոգենաւուն ընկերութեան
վերատեսուցը, Լօնսուա գնաց որ անոր (այսինքն
մժաւոնն) գործադրութիւնը ձեռք բերէ։

“ Ըստ զժուարին բան մըն էր օտար երկիր ել
թալ ու խնդրել որ՝ ի գործ դըրվի անանկ վճիռ մը
որուշ Անգղեայի մէջ՝ անգղեական նաւու պիտի տի-
րէր։”

Չեթ : «Մանապէս անշարժութեան մէջ է . արեւ-
աբեան կողմի ապրանքը չտփաւոր գիներով վաճառող
կայ , բայց առնալ չի կայ :

Բխորդ : Վրեմիէ ամենակին առուտուր շըլլար , ու
գիները խիստ թուլ են :

Մետաքս : (Օրէ օր իջնալու վրայ է :

ԳՐԴԱՐԱՆ

Վարսիլիս , 9 յունիս : «Քաղաքիս առևտրական
գործառնութիւնները սաստիկ թուլութեան մէջ կը
գտնըլին : Աս տեղոս , Անդղիս , Լիոն , Ֆրեսոն ու
Սիլինոն եղած զանազան սնանկութիւններուն պատ-
ճառով , հաւատարմութիւնը գրեթէ բոլորովին վլրցը-
վեցաւ առուտուրի մէջ , որու քաղաքական գործերուն
երկրացական վիճակն ալ քիչ վեաս չի տար :

Ինամշակ : Ենիս մէն է որ խիստ քիչ գործառնու-
թիւններ կը լսան . ու ասոր հակառակը՝ շատ ապրանք
կուտայ ամեն կողմէրէն . քաղաքիս մէջը եղած բար-
պակներուն թիւը մինչեւ ամսու 3ը , 28,000 պալեա
եր զանազան տեսակ , որոնց գիները անունով միայն
են :

Պաղուձան	լստ տեսակին ֆրանք	77 ½ - 82 ½
Քաղաքաձան		72 ½ - 75 ½
Ժիւմէլ		120 - 125
Ամբրիդան		75 ½ - 105
Կիպրոս		65 - 70 - 75

Մետաքս : Աս ետքի տասնի՞ հինգ օրվան մէջ քիչ
մը առելի ծախք եղաւ , բայց խիստ ցած գիներով .
որովհետեւ բաւական ապրանք ըլլարվ քաղաքիս մէ-
ջը , ու նոր հունձին երկմունքը լաւ ըլլարվ , հինգ մե-
տրով ունեցողները կը արտօրան ձեռքէ հանելու հե-
տեւեալ դիներով :

Մէշտուտ՝ կարձ խալզան ֆրանք 19-23

Կո	Ա.	Խ.	»	17 ½ - 18
Պրուսան	Կ.	Խ.	»	16 ½ - 17 ½
Կո	Ա.	Խ.	»	16 - 17
Պարսկաստանու լսուր			»	15 - 16
Պարեամդալուինը			»	13 - 14

Յունիս ամսու 3 ին 1750 պահեան զանազան տեսակ
մետաքս կար Մարսիլիսայի մէջ :

Մէշտամում : Ձեւպէտ և քիչ ապրանք կայ , բայց և
այնպէս շատ թուլութեան մէջ է . Խղմիրու ու եսակին
արժողութիւնը 240-245 ֆրանք է :

Շեհրի : Վիսոյ առնող չի կայ , աս օրինան արժողու-
թիւնը անունով միայն է 2-2 ½ լստ տեսակին :

Գիտոր : Միշտ անշարժութեան մէջ է . Հալէպու-
խառն ապրանքը 14-15 սոլտի է կես քիլոկրամը . կա-
նանչու սերը 14-16 սոլտի , միայն սերը 17-18 : Շեհր-
մակ դիմոր չի կայ . թէ որ ըլլայ 15 սոլտի կը ծախ-
քի . Կոստանդնուպոլսոյ ու Խղմիրու սե ապրանքը 18
սոլտի հարուրին 2 վար իջնեցնելով կը ծախքի :

Կտաւատ (Քէթէն թօհումը) : Ուսուլ է . 34 ֆրանք
յիսուն քիլոկրամը ծախքիցաւ . բայց մէկ մաս աս ապ-
րանքէն նաւը չի հասած 31-32 ֆրանք դնոյ առին :

Էրիխոն : Չուզլիկ . աս օրինան արժողութիւնը 14-
15 ֆրանք է :

Ակամնի (մահմաւղիէ) : Լուս ապրանքը 20-24 ֆր-
անք է :

Աւաղաստակի մորթ : Առաջին տեսակը՝ 4 ½ ֆրանք .
երկրորդ տեսակը՝ 2 ½ :

Չեթ : Վանալու վրայ է . 88-90 ֆրանք :

Ժիփթիք : Խանլած Խնկիլզու տեսակը՝ 2 ½ ֆր-
անք կէս քիլոկրամը :

ՕՐԻԴԻՑԻՒՄ

27 Յունիս :

Ալ յուսանք որ քաղաքիս առևտուրները մօտ օրերը
պիտի շարժին , ու բարի փոփոխութիւն մը ընդունին պի-
տի . որովհետեւ նոր հունձներուն ապրանքները կը ասկին
առէ և աքը գալ . ուստի բնականակէս քիչ շատ գոր-
ծառնութիւնն էր կը լսան . մանաւանդ եթէ Երրորդիցէն
լու լուրեր գան , ինչպէս որ կը յուսացիլի : Վանզի բաւա-
կան ժամանակէ որ ամեն աեղ առևտրական անշարժու-
թիւնը կը շարունակիլ , ու մատիս վիճակը ըստ հասարակ
կարծեաց , չի կրնար ալ աւելի տան դիմանալ :

Մէտաքս : Վարեամզօլուի նոր հունձն ապրանքը ե-
կաւ , ու 125 լուսուշ օխան վահառվեցաւ :

Շեհրի : գրեթէ ամենաբն ապրանք չի կայ . նոր հուն-
ձնին համար Կայսերին կը դրեն թէ աւրշիքն անձրեն
ու աստի անցած տարվան ապրանքն էւս կը հազիւ թէ
ելլայ . աս պատճանի 160-180 լուսուշ պատճանը դնոյ
կանան ելլեր :

Սակամնի : (մահմաւղիէ) Վիշ ապրանք կուգոյ
գուրսերէն թէ շատ ապրանք կը առաջ 100-280 լուսուշ դնոյ
առնող կը գանլիլի :

Այլիթիք : Վինձնուն նոր փոփուսութիւնն մը չեղաս , ո-
րովհետեւ զին թէ ամենաբն ապրանք չի կայ քաղաքիս մէ-
ջը . նոր հունձնին ալ բաւական ժամանակէ կայ տակասին : Աւա-
տի գուրսերէն թէ շատ ապրանք գալու ըլլայ նէ մանա-
ւանդ լսար , աղէկ գինով կը վաճառվի :

Միհոն : Բաւական առուտուր եղաւ . մեր վերջի թիւն
եաքը , բայսն սէփէթի չոփի հին ափիօն վաճառովիցաւ 66
լուսուշ չելլին . նոր հունձնին ալ երկու սէփէթ ապրանք
եկաւ ու իսկոյն 66 լուսուշի վաճառվեցաւ : Ալ լսենք թէ
գուրսերն ալ գիները բարձրցերէն . երկամուկը լսա է .
բայց հիմասոր պատճան մը չունինք ծանուցանելու հի-
մակու հիմայ աս ապրանքին արժողութեան անը բարձրնա-
լուն վրայք :

Խանչիկ : (թառուլէ , թէպէտեւ . քիչ ապրանք կայ . աս օր-
վան արժողութիւնը 600-630 լուսուշ ըստ տեսակին :

Շաբար : Վիս առնող պակաս չէ . առաջին տեսակ՝
փոշի շարարը՝ 240 լուսուշ . դումար՝ 260 . թիւագայնը
180-200 : 500 տակաւի չափ ծովունչութէն քիչ մը վեսու-
մած ճերմակ շաբար , աճուրդը (մէղաթը) վաճառվեցաւ
ապահովիներուն (միկուրաթօթներուն) հաշունին , 190-
205 լուսուշ խանթուրը :

Ոտ ան կար իր : (Խըրմըլ) թառուլ է . աս օրինան արժու-
թիւնը 70-85 լուսուշ օխան ըստ տեսակին :

Միհոն : (խարէնֆիլ խիստ քիչ ապրանք կայ . 20
լուսուշ օխան դիւրավում է :

Պարսին : (խորչէն) Վանապէտ քիչ կայ ու 20 լու-
սուշ օխան առնող պակաս չէ :

ՃԱՌԱՌՈՒՑՈՒՄ

Սարգսեան դպրատան վերատեսուչ Պուլկաս
Քարեկան ստորագրութեան գինը՝ 120 լուսուշ է .
կանինիկ . ով որ ու լէ կրնայ ստորագրիիլ :

Խորիք՝ օրակրութեան տպարանը :

Պուլկան Ալ լիլ խանը Խղիրցի Աւալանեան Դասի
աղային գրատառնը :

Ավէքսանդրիան Վլադանսան Կարապետ աղային մա-
լուզան :

Թիւաստ՝ Վլաման Կարիկոր աղային դրատունը :

Պուլկասան Վլաման Վատթէռու ու Կարիկոր աղայ-
ին մալան :

Լուսուլ Հարու իսպիլի կան , որնոյ համար հազիւ թէ
բաւական իսպիլի կան , որնոյ համար հազիւ թէ :

Կարիկոր իսպիլի ապաւան ապաւան ապաւան ապաւան :

Վլաման Վլաման Վլաման Վլաման Վլաման Վլաման :

Բանի մը գլխաւոր քաշէրու ու չափերու վրայօք :
Լ օնտուայի

Օնար՝ . . . գրեթէ . . . 9 արամ է :

Փանուր կոմ լիլը „ ” 144 ”

Քարթըլը „ ” 10 օխայ 7 | 100

Հընորը լուլը „ ” 40 ” 38 | 100

Թօնը „ ” 806 ” 40 | 100